

Gyöngyös Város Önkormányzata
3200 Gyöngyös Fő tér 13.

Településfejlesztési Konceptió

Javaslattevői szakasz II. kötet

Készítette:

2015

Tartalom

4. Tervezett jövőkép és célrendszer	3
4.1. Jövőkép	3
4.1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	3
4.1.2. Város esetében a város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan	4
4.1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése	5
4.2. Célok.....	7
4.2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	7
4.2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása	10
4.2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	11
4.2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre.....	18
4.3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ.....	20
4.3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása.....	20
4.3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	20
4.3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	21

4. Tervezett jövőkép és célrendszer

4.1. Jövőkép

Gyöngyös a Mátra fővárosa - *Gyöngyös, magas minőségű települési és táji környezetben vonzó lakóhelyet és modern vállalkozási környezetet kínáló térségközpont, a Mátra többi településével együttműködve egész évben kedvelt üdülőközpont*

A koncepció kialakításának és megvalósításának célja Gyöngyös város lakossága jólétének és életszínvonalának javítása és a település gazdasági, valamint társadalmi viszonyainak tartós fejlődési pályára állítása a környezeti és szociális adottságok figyelembevételével.

4.1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A város hosszú távú célja a **városlakók életminőségének javítása**, melynek érdekében a gazdaság és a közigazgatás hatékonyságát növeli, figyelembe véve a természetes **környezet fenntartását és védelmét**, valamint a **város és az üdülőkörnyezetek karaktermegőrző fejlesztését**.

Cél továbbá, hogy Gyöngyös a térségben betöltött szerepét megtartva, **átértelmezve működjön együtt környező településekkel, éljen a járasszékhely adta lehetőségekkel**. A település a lakossága számára biztosítsa a gazdasági, minőségi lakó, munka, infrastrukturális közösségi funkciókat, fekvését, adottságait kihasználva, szolgáltatásokat nyújtson térsége számára. A településhierarchiában betöltött jelenlegi szerepét megtartva működjön együtt a közeli településekkel.

A jövőkép szerint Gyöngyös hosszútávon a lakosság számára egészséges lakókörnyezetet biztosít. A meglévő lakás és közintézmények fejlesztése folyamatossá, fenntarthatóvá válik. A település városközpontjában a közösségi-, közigazgatási-, és kereskedelmi szolgáltatások koncentráltan elérhetőek lesznek. Ezzel egyrészt erősödik a kihasználtságuk, másrészt a város eddig is meghatározó térségi szerepe megerősödik.

A belváros közterületei, közösségi programjai, kulturált környezete elégedetté és büszkévé teszik a helyi lakosságot, vonzóvá teszik a betelepülni szándékozók részére. A város zöld és barnamezős telephelyein működő gazdasági szervezetek meghatározó szereplői lesznek a meglévő nagyvállalatok mellett a helyi kis-, és középvállalkozások.

A biztos gazdasági háttérrel rendelkező termelő vállalkozások jelentős foglalkoztatóként és adózóként járulnak hozzá a város gazdasági-társadalmi stabilitásához.

A megfelelő lakókörnyezet, foglalkoztatási és kapcsolódási lehetőségek következtében a város lakosságának demográfiai állapota javul, az ide települők fiatalítják a település korösszetételét.

A város aktív lépéseket tesz a leromlott állapotú lakóterületek és az ott élők helyzetének javítása érdekében, infrastrukturális, foglalkoztatási és szociális beavatkozásokkal csökkenti a jelenleg meglévő halmozott hátrányokat. Folyamatos, aktív kapcsolatot alakít ki a megvalósításba bevonható civil és érdekvédelmi szervezetekkel, a hátrányos helyzetű csoportokkal, valamint az érintett lakosság képviselőivel.

A kor vívmányait, a társadalmi igényeket és a felelős, fenntarthatóságot szem előtt tartó fejlesztésekben minden esetben szempont az energiahatékonyság növelése, az így elért eredmények továbbvitele, illetve a klímavédelem. A digitalizációs folyamatok a városfejlesztésben is szerepet kell, hogy kapjanak, melyre javasolt egy intézkedési programot készíteni (pl. Smart City program).

A fenti célok összehangolása és azok eredményei által érhető el, hogy Gyöngyös város nem csak javakat, de a lakosság számát tekintve is gyarapszik, fiatalodik, még vonzóbbá válik.

A város az élet minden területén partnerségi alapon együttműködik a térségével: munkahelyeket, illetve magas színvonalú közszolgáltatásokat (oktatási, szociális, egészségügyi, közigazgatási) kínál a környéken lakóknak, illetve igénybe veszik a környéken megtermelt termékeket, és használja a környező települések rekreációs, kulturális, gasztronómiai kínálatát.

4.1.2. Város esetében a város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

A városnak a jövőben is meghatározó szerepe kell, hogy legyen a térség gazdasági fejlődésében, illetve a közszolgáltatások nyújtásában.

Gyöngyös egy komoly foglalkoztatási bázis marad, amely munkalehetőséget kínál a környéken élő embereknek, ezzel is segítve a térség lakónépességének megőrzését. Gyöngyös oktatási-képzési intézményrendszere, illetve innovációs szolgáltatásai révén ösztönzi nemcsak a városban, hanem a térségben működő vállalkozások innováció orientált fejlődését. A város a szűkebb kistérségén túl kiemelt szervezője a tágabb foglalkoztatási térségében (Dél-Heves, Jászság területén) a gazdaság munkaerőpiaci igényeit kiszolgáló oktatási-képzési rendszer fejlesztésének.

Gyöngyös komoly felvevőpiacot jelent a térségben megtermelt mezőgazdasági termékeknek, tudatos kommunikációval, illetve szervezéssel, piaci lehetőségekkel ösztönzi a termékek helyi felhasználást, fogyasztását.

A város tudásbázisa és kapcsolatrendszere révén szervezője a Mátra központú öko-, aktív, gyógy turisztikai termékek kínálatának.

A város marketing a helyi kínálat intenzívebb és kreatívabb kommunikációján túl felvállalja a térség promócióját is, pl. a turizmus, befektetési lehetőségek kapcsán.

A közszolgáltatások hatékony és magas színvonalú ellátása érdekében a város a jövőben is szerepet vállal a térségben a szociális, egészségügyi ellátás szervezésében, illetve csak az általa nyújtott magasabb szintű szolgáltatások fejlesztésével. A minőségi közoktatás vonzó a környező településeken élők számára is, míg a középfokú oktatási intézmények a kistérségen túl is fogadnak diákokat. A főiskola megerősíti szerepét a jelenlegi felsőoktatási rendszerben és képzési kínálatával elsősorban a környék és Észak-kelet Magyarország munkaerőpiaci igényeit szolgálja. A kulturális együttműködések intenzívek a térségi szereplők között, összehangolják a térségi programkínálatot, illetve promótálják egymás rendezvényeit, programjait és megteremtik a kölcsönös bemutatkozás lehetőségeit.

A térségbeli szereplők, így hivatásos szervezetek és civilek együttműködnek a közrend biztosításában.

A város a közösségi közlekedés szervezése során tekintettel van a vonzaskörzetében lévő településeken élők közlekedési lehetőségeire, illetve céljaikra, miszerint elősegíti a városi intézmények lehetőségeihez képesti gyors elérhetőségét, illetve a távolsági közlekedés esetén a különféle közlekedési módok (pl. gépjármű és autóbusz, vonat) közti átváltást.

A jövőben is a Heves Megyei Vízmű Zrt. üzemeltetésében, a Gyöngyös térségi szennyvíztisztító telepen kerül tisztításra Gyöngyös város valamint 7 település (Mátrafüred, Kékestető, Mátraháza, Nagyréde, Gyöngyöshalász, Gyöngyössolymos, Gyöngyösoroszi) szennyvize. A vízmű kapacitása a szükségleteknek megfelelő, korszerű, eleveniszapos technológiával látja el feladatát. Mátraháza, Kékestető és Sástó ivóvíz ellátásáért felelős szolgáltató az ÉRV Zrt.

Az ivóvízzel történő ellátást a városban és vonzaskörzetében a Heves Megyei Vízmű Zrt. végzi. A hálózat működtetése esetében a folyamatos karbantartással a működés költségei csökkenthetők, az ellátás biztonsága javítható.

Az elektromos hálózat ellátásbiztonsága, a váratlan, különleges időjárási körülmények csökkentése érdekében a Mátrában a jövőben megvalósul a légekábelek földkábelekre való cseréje, illetve a kapacitás bővítése a szolgáltató és az érintett szervezetek együttműködésében. Gyöngyös térsége energiaellátásában egyre nagyobb szerepet képvisel a napenergia felhasználása.

4.1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztés során az alábbi elvek érvényesítése szükséges

Fenntartható fejlődés szempontjainak érvényesítése

Fontos a környezet állapot javítása, a természeti sokféleség megőrzése, illetve a fejlesztések során a táji és természeti értékek megőrzésének biztosítása, illetve a tájba illeszkedés vizsgálata. A zöld mezős beruházásokkal szemben előnyben kell részesíteni a barnamezős fejlesztéseket, illetve ösztönözni kell a barnamezős területek tulajdonosait a terület-hasznosítására. A fejlesztések során biztosítani kell az új beruházásoknak a meglévő település-szerkezetben való megvalósítását, vagy a fejlesztett területekhez való kapcsolását, így Gyöngyös és a környező települések közti területek lehetőség szerinti természet közeli állapotban tartását, illetve fenntartható mezőgazdasági használatát. Ösztönözni kell a helyi környezettudatosság, a táji értékek iránti felelősség erősítését a fenntartható életmód és fogyasztás elősegítését célzó szemléletformálás eszközrendszerével.

A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás kapcsán a fejlesztések során különös tekintettel kell lenni a csapadékvízzel történő gazdálkodásra (begyűjtés, elvezetés, felhasználás), illetve az extrém időjárási körülmények kezelésére. Az építészeti megoldásoknál ösztönözni kell a közel nulla Co2 kibocsátású épületek tervezését, illetve a lakó, középületek energiatakarékos működtetését. A helyi energiatermelés kapcsán bővíteni kell a napenergia hasznosítás kapacitásait.

A helyi közlekedésben, különösen a kezdetben a közösségi közlekedésben ösztönözni kell az elektromos járművek bevezetését (pl. Mátrában való közlekedésnél), illetve a településen belül gyalogos, kerékpáros közlekedés feltételeinek javítását. A fejlesztések során törekedni kell arra, hogy az egyes közszolgáltatások az érintettek számára, könnyen, gyorsan elérhetővé váljanak. A gépjármű közlekedés szervezése során (pl. gépjármű és autóbusz közlekedés kapcsolata) tekintettel kell lenni a sűrűn lakott területekre, azok levegőtisztaság iránti követelményére. A gazdaság területén ösztönözni kell a vállalkozások közti együttműködések ez energiatakarékosság, illetve a hulladékok újrafelhasználhatósága érdekében. Biztosítani kell a közkinccset képező természeti és kulturális értékek megőrzése mellett ezen értékek és a közszolgáltatások - terhelhetőségen belüli - értékmegőrző elérhetőségét, hozzáférhetőségét és akadálymentesítését.

Korszerű technológiák és ezen belül IT alapú megoldások alkalmazása

A város működtetése során, illetve az új beruházások kapcsán ösztönözni kell az info-kommunikációs technológiák (IKT) alapú megoldásokat, ki kell használni az emberi igényekkel összhangban a modern technika nyújtotta lehetőségeket. Az IKT technológiákat javasolt az üzemeltetési biztonság (pl. közlekedés, épület-energetika), a működtetés eredményeinek visszacsatolása (monitoring rendszer), illetve a különféle szolgáltatási rendszerek (pl. egészségügyi ellátási szintjei és az egészségügy-szociális rendszer kapcsolata) közti együttműködés hatékonysága érdekében használni. Az IKT megoldások szélesebb körben való elterjesztésével segíteni kell a közügyek gyorsabb elintézését, és ezáltal a közlekedésre, várakozásra fordított idő mérséklését. Az modern technológiákat javasolt alkalmazni az egyes szolgáltatások jobb energiahatékonysága érdekében. Az IKT eszközök ésszerű alkalmazása javasolt a város kommunikációs, imázs építő tevékenységében, illetve a közösségi kommunikáció szervezésében.

Esélyegyenlőség

A közszolgáltatásoknál biztosítani kell a szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlő esélyét. Ez jelenti a közszolgáltatásoknak helyet adó épületek akadálymentesítését, illetve olyan info-kommunikációs megoldásokat, amely a gyengén látók, vakok, hallássérültek számára is lehetővé teszi az önálló ügyintézését. Segíteni kell a fogyatékkal élők oktatását, képzését, illetve később együttműködések ösztönzésével, az állami támogatási lehetőségek kihasználásával a munkavállalásukat. A közlekedés során biztosítani kell az akadálymentes közlekedés feltételeit. A város működtetése során biztosítják a nemek közti esélyegyenlőséget, ennek kapcsán elősegítik a kismamáknak a szülés után a munkába való mihamarabbi visszatérés lehetőségét.

Az egyes városi fejlesztéseknél, pl. zöldfelületek, rekreációs, közösségi terek fejlesztése során tekintettel kell lenni a különféle korosztályok igényére.

Az IKT használata során nemcsak az iskolai oktatás révén a fiatalok info-kommunikációs eszközök tudatos használatát kell elősegíteni, hanem az idősek számára is meg kell teremteni az IKT eszközök használatának lehetőségét, különösen a közügyek elintézése kapcsán.

4.2. Célok

4.2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

1. *Innovatív, vonzó és versenyképes helyi gazdaság fejlesztése*

Kiemelt feladat, hogy a létrejövő infrastrukturális adottságok (iparterület, inkubátorház) kihasználása és aktív befektetés-ösztönző, vállalkozásfejlesztő tevékenységek révén bővüljön a térségben működő vállalkozások, illetve az azok által foglalkoztatottak száma. Mindezek feltétele a tartós munkanélküliek foglalkoztathatóságának további javítása a közmunkaprogramok továbbfejlesztésének eredményeként, illetve a duális szakképzés rendszerének sikeres alkalmazása a városban és a térségében.

A város lakosságmegetartó képességének javításához is fontos, hogy folyamatos támogatással ösztönözzék a városban a mikro-, kisvállalkozások tevékenységének megújítását, hogy egyrészt egyedi, innovatív szolgáltatásokat tudjanak nyújtani a saját területükön, másrészt korszerű, újszerű szolgáltatásokat nyújtsanak a város lakosságának.

A helyi gazdaság szempontjából fontos, hogy a város a gazdasági szolgáltatások és a beszállítói igények terén eredményesen tudjon kapcsolódni a gyöngyöshalászi Apollo Tyres beruházáshoz.

A turizmus területén is szükséges előrelépni, melynek kapcsán tervezzük a Mátra vonatkozásában az országos jelentőségű gyógyhelyek fejlesztésére vonatkozó programba való csatlakozást, a térség által kínált programelemek új attrakciókkal való bővítését (Kalló-völgy témapark, múzeumi fejlesztések, „Öreg néne őzikéje” elnevezésű mesepark kialakítása), az aktív turizmus fejlesztéséhez kapcsolódóan kerékpárutak fejlesztését, valamint új térségi szintű turisztikai rendezvények, programok elindítását.

A mesepark a helyi hagyományokhoz való kötődés példjaként a Mátraaljához tartozó történeteket eleveníti meg a legkisebb korosztály számára. A gyerekek játékos formában ismerkedhetnek meg a történettel, a szereplőkkel, hogy ezáltal felfedezzék a Mátra főbb növényeit, állatait, illetve elősegítse a gyerekek környezetbarát viselkedését.

A Gyöngyös- Kékestető gyógyhely fejlesztésével kapcsolatban cél a gyógyhely megközelítéséhez és a vendégek fogadásához kapcsolódó infrastruktúra kiépítése, bemutató- és látogatóközpont kialakítása, stressz-oldó terápiás élménypark létrehozása.

A város turisztikai vonzerejét javítják a már hagyományos kulturális programok megrendezése, illetve a programok folyamatos megújulása. Ehhez a programkínálathoz kell, hogy illeszkedjenek a legnagyobb történelmi borvidék, a Mátraalja és Farkasmály adta lehetőségek, attrakciók, időszaki és állandósuló élmények, installációk.

2. *Élhető, fenntartható városi környezet kialakítás*

A város lakónépességének és a vállalkozások sikeres működésének egyik kulcseleme, hogy tovább javuljanak a városon belüli közlekedési feltételek (parkolóhelyek, körforgalmak, gyalogátkelőhelyek létesítése), illetve folytatódjanak a keleti és nyugati elkerülő utak beruházásai. A közösségi közlekedést érintő legfontosabb feladat egy új intermodális csomópont kialakítása a jelenlegi buszpályaudvar kiváltására- vagy a jelenlegi pályaudvar megtartásával a város szélén P+R parkoló kialakítása.

Folytatni kell a város közterületeinek megújítását, a város teljes lakosságát megszólító közösségi terek, zöldfelületek, rekreációs parkok (játszóterek) kiépítését, mindezek összefogását jelentő Zöld város programot, körforgalmak, utak és járdák korszerűsítését.

Az energetikai célú korszerűsítéseket a középületek esetén is folytatni kell, hiszen ezen beruházások eredményeként a város is tud megtakarításokat elérni az épületek dologi kiadásában. Továbbá a közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése céljából meg kell vizsgálni a közösségi közlekedésben az elektromos közlekedés bevezetését.

A lakosságmegtartó-képességhez nagyban hozzájárul a közintézmények, így az oktatási, szociális, egészségügyi intézmények állapota, illetve az abban folyó szakmai munka kiválósága. Az önkormányzat folytatni kívánja a megkezdett intézményi korszerűsítéseket, akadálymentesítéseket a közterületekkel együtt, illetve lehetőségeihez mérten segíteni kívánja a szakmai munka megújulását. Az egészségügy a jövőben is kitüntetett szerepet tölt be a város életében, az önkormányzat ezen a területen a háziorvosi rendelők felújítását és a védőnői szolgálat infrastrukturális feltételeinek javítását tervezi megvalósítani.

A város népességmegtartó képességét szolgálja az is, ha biztonságos infrastrukturális környezetben lehet élni, nem jelent az épületekre veszélyt a csapadékvíz, belvíz, illetve biztosított az egészséges ivóvíz-ellátás és szennyvíz-elvezetés (pl. zsellérvázok, É-Ny-i és D-K-i városrész, Szurdokpart út).

A kutatásokkal alátámasztott, város alatt meglévő termákvíz bázis a helyi és térségi turisztikának adhat egy újabb lehetőséget, aspektust, illetve annak energetikai célú hasznosítása új lehetőségeket teremthet az intézmények energiaellátásának területén.

A környezetterhelés mérséklését, illetve hulladékgazdálkodás eredményességét javítja, ha a jövőben nő a szelektíven gyűjtött hulladékok aránya.

A település vonzerejét erősíti, ha megvalósulnak a közösségi kezdeményezésen alapuló, civil szervezeteket, egyházakat bevonó közösségfejlesztési programok. Ezen programoknak többféle társadalmi célja lehet, de lényeg, hogy színesítsék a lakosok életét és folyamatos pezsgést, eseményt nyújtsanak a helyi lakosok részvételével a városban.

A város túlterjeszkedési igényét csökkenteni kell, a népességszám alakulása, illetve az elmúlt időszak alacsony számú lakóingatlan beruházásai nem igénylik újabb zöldterületek építési övezetbe való bevonását, elsősorban a meglévő ingatlanállomány, így a helyi vállalkozások telephely fejlesztése során barnamezős övezetek hasznosítására kell törekedni. Ez alól az Ipari Park kivételt jelent, ami a városba letelepülni kívánó nagyobb vállalkozások zöldmezős beruházásainak ad otthont.

3. Társadalmi kohézió erősítése

A szociális integráció fontos eleme a tartósan munka nélkül lévők foglalkoztatásba, kezdetben közfoglalkoztatásba való bevonása, mely kiegészül olyan készségfejlesztő, tanácsadási programokkal, amelyek hozzásegítik a leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportokat foglalkoztathatóságuk javításához. Ezzel párhuzamosan fontos, hogy az közoktatási intézményekben újszerű, kreatív tanítási módszerek alkalmazásával fokozott figyelmet kapjon a hátrányos helyzetű diákok oktatása.

A városban vannak településrészek, ahol koncentráltan élnek szerény infrastrukturális feltételek mellett többnyire roma lakosok, akik jellemzően alacsony jövedelműek, alacsony képzettségűek, vagy tartósan munkanélküliek. A város egészséges fejlődése érdekében fontos, hogy ezen helyzeteket kezelje és több szakterület bevonásával komplex felzárkóztatási programokat valósítson meg a következő években. Ezen a területen elsődlegesen a zsellérközökben és az Észak-nyugati városrészen tervezett komplex szociális városrehabilitációs programok megvalósítása indokolt.

A társadalmi integráció fontos eleme a közfoglalkoztatás fejlesztése, elsődlegesen az értékteremtő képesség javítása, olyan tevékenységek kialakítása, amelyek gazdaságilag is értelmezhető eredményt képeznek. A szociális szövetkezeti forma, valamint a rehabilitált foglalkoztatás adta előnyök és a hozzá kapcsolódó támogatások kihasználásával elősegíthető a közfoglalkoztatottak munkaerő-piacra történő fokozatos átvezetése.

A társadalmi felzárkóztatás egyik eszköze a városban üresen álló lakóingatlanok hasznosításával a szociális bérlakás állomány bővítése.

A humán közszolgáltatások fejlesztésében fontos feladat az idősellátás feltételrendszerének folyamatos javítása, az intézményi férőhelyek bővítése, új demens otthon és nappali ellátó kialakítása. Mindezek mellett szükséges a házi segítségnyújtás és a családsegítés területén a szolgáltatási szakmai színvonalának további javítása belső és külső partnerekkel való együttműködések eredményeként.

A társadalmi integráció szerves részét kell, hogy képezze a piaci igényeken is alapuló oktatási és szakképzési kínálat megújítása.

4.2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

A város fejlesztési célrendszerét az alábbi ábrában lehet összefoglalni:

Gyöngyös a Mátra fővárosa				
Jövőkép	Gyöngyös, magas minőségű települési és táji környezetben vonzó lakóhelyet és modern vállalalkozási környezetet kínáló térségközpont, a Mátra többi településével együttműködve egész évben kedvelt üdülőközpont			
Átfogó, stratégiai célok	Innovatív, vonzó és versenyképes helyi gazdaság fejlesztése	Élhető, fenntartható városi környezet kialakítás	Társadalmi kohézió erősítése	Horizontális cél
Specifikus, tematikus célok	Munkahelyteremtés, helyi foglalkoztatás-ösztönzés feltételrendszerének javítása	Közlekedés (benne közösségi, kerékpáros és parkolás) feltételeinek javítása és a települési közműhálózat korszerűsítése	Lakosság egészségi állapotának javítása, rekreációs tevékenységek ösztönzése	A város térségi szerepkörének erősítése, a környező települések számára is magasa színvonalú közszolgáltatások és munkahelyek kínálása A fenntartható fejlődés elveinek alkalmazása és a különböző társadalmi csoportok esélyegyenlőségének biztosítása
	Termelő, szolgáltató vállalkozások innovatív tevékenységének bővítése	Épített környezet, ezen belül a zöldfelületek megújítása, rekreációs felületek bővítése, műemléki épületek rehabilitációja	Szociális szolgáltatások bővítése, a szociális biztonság növelése	
	Turisztikai szolgáltatások fejlesztése, kínálat bővítése	Környezet- és természetvédelmi beavatkozások hatékonyságának javítása, fenntartható csapadék-vízgazdálkodás	Közoktatás, köznevelés továbbfejlesztése	
	Városmarketing és imázs erősítése	Városi szintű energiahatékonyság javítása	Közrend és közbiztonság javítása	
	Szakképzés, felsőoktatás folyamatos megújítása, összhangban a gazdasági igényekkel	Barnamezős területek megújítása, hasznosítása	Kulturális kínálat bővítése, közösségi együttműködések ösztönzése	
			Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek komplex rehabilitációja	

Fejlesztési elvek	Fenntarthatóság (természeti sokféleség megőrzése, klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, energiahatékonyság, közszolgáltatások elérhetősége (fizikai és funkcionális) fejlesztése)
	Korszerű technológiák és ezen belül IT alapú megoldások alkalmazása
	Esélyegyenlőség (fogyatékkal élők, nemek közti esélyegyenlőség biztosítása, különféle korosztályok esélyegyenlőségének biztosítása)

4.2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Az egyes fejlesztési célokhoz az alábbi részcélok illeszthetők

Innovatív, vonzó és versenyképes helyi gazdaság fejlesztése

1. Munkahelyteremtés, helyi foglalkoztatás-ösztönzés feltételrendszerének javítása

Egy városnak, így Gyöngyösnek is folyamatosan törekedni kell a munkahelyteremtés ösztönzésére, olyan feltételrendszer kialakítására, amely elősegíti a vállalkozások Gyöngyösön történő munkahelyteremtését. Ennek kapcsán jöhetnek új befektetők, a meglévő vállalkozások bővíthetik helyben tevékenységüket, illetve alakulhatnak új helyi vállalkozások is. Ennek kapcsán cél az egyablakos befektetés-ösztönzési rendszer kialakítása, a befektetési lehetőségek célcsoport orientált és modern IKT eszközök alkalmazásával történő kommunikálása, jelentős számú munkahelyek teremtése esetén az önkormányzat részéről ösztönzők nyújtása, az Ipari Park befektetési lehetőségeinek kijánlása, bővítése, egy több vállalkozás befogadását lehetővé tevő, termelésre és logisztikai feladatokra egyaránt alkalmas csarnok létesítése, valamint további fejlesztési területek rendszerezése és bemutatása. További cél a helyi gazdasági partnerség erősítése, vállalkozások közti tematikus együttműködés erősítése, a vállalkozások és önkormányzat közti rendszeres kommunikáció színterének a megteremtése vállalkozói kerekasztal formájában.

A foglalkoztatás bővítése érdekében különösen cél a tartós munkanélküliek, sajátos foglalkoztatási helyzetben lévő személyek (pl. kismamák, 50 év felettiek, fiatalok) elhelyezkedésének segítése. Ezt a foglalkoztatási együttműködések révén kell segíteni, amiben a potenciális munkavállalókat a munkavégzésre készítik fel, míg a vállalkozásokat az új munkahelyek kialakítására ösztönzik.

2. Termelő, szolgáltató vállalkozások innovatív tevékenységének bővítése

Szükséges ösztönözni a vállalkozások innováció orientált tevékenységeit, új termékek, vagy szolgáltatások létrehozását, illetve meglévő kínálatuk átalakítását. Ennek kapcsán ösztönözni kell a vállalkozások közti együttműködést új szinergiák megtalálása érdekében, a vállalkozások és innovációs szervezetek, így pl. a főiskola közti együttműködést. Új termékek fejlesztésénél segíteni, támogatni kell a jogvédelmi tevékenységet. Ösztönözni kell új, innovatív tevékenységet végző vállalkozások létrehozását, működtetését, segíteni kell telephely biztosításával, kisebb támogatással, vállalkozás-fejlesztési tanácsadással.

A város lakosságmegetartó képességének javításához, a lakosok komfortérzetének növeléséhez fontos, hogy ösztönözzék a szolgáltató szektorban (pl. egészséges életmód, rekreáció, szociális ellátás) tevékenykedő mikro-, kisvállalkozásokat, hogy innovatív, újszerű szolgáltatásokat nyújtsanak a városi lakosoknak.

3. Turisztikai szolgáltatások fejlesztése, kínálat bővítése¹

A turisztikai fejlesztések alapkoncepciója: A természeti, az épített és a szellemi örökség által kínált lehetőségek kihasználására, valamint a település egyediségeire épített közös

¹ Gyöngyös Város Turisztikai Fejlesztési Konceptiója és Átfogó Stratégiája alapján, 2015

cselekvések Gyöngyös és a Mátra idegenforgalmi szerepének erősítése és a térség gazdaságának fejlesztése céljából. Ezen belül kiemelten fontos a versenyképes komplex élménytermékek kialakítása és a meglévők fejlesztése. A város és térsége vezérterméke a Gyöngyös – Kékestető gyógyhelyi fejlesztései 2

- „Csúcs” Bemutató- és Látogatóközpont fejlesztése;
- Stressz-oldáshoz kapcsolódó terápiás elemek megvalósítása;
- A gyógyhely megközelítése és fogadófeltételeinek infrastrukturális fejlesztése.

Ezentúl cél a helyi természeti és örökségi értékek játékos bemutatásával a kisgyermekek, családok megszólítása egy mesepark kialakításával. Továbbá célszerű a Kalló-völgy attrakcióinak a bővítése, egy témapark kialakításával. A turisztikai kínálat fontos elemei a Mátraaljai borvidékhez kapcsolódó rendezvényhelyszínnek, borkóstolásnak, gasztronómiának koncentráltan helyet adó terek, mint pl. Farkasmály, melyek a vállalkozások bevonásával további fejlesztést igényelnek.

Törekedni kell a turisztikai vonzerőket kiegészítő és turistákat kiszolgáló infrastruktúra és szolgáltatások minőségi fejlesztésére. Ennek részeként szükséges a településkép kedvező változása és a turizmust kiegészítő szolgáltatások fejlesztése. Ezen belül cél a kereskedelmi szálláshelyek színvonalának és szolgáltatásainak javítása, új szálláshelyek és vendéglátóhelyek létesítése.

4. Városmarketing és imázs erősítése

A település irányítása és hatékony működtetése mellett kiemelt cél, hogy a település vonzó befektetési, turisztikai célpontként és egyúttal lakóhelyként szolgáljon. A marketing széleskörű és a gyakorlatban alkalmazható eszközökkel segíti a települések vezetését abban, hogy településeik vonzó befektetési, turisztikai célponttá és nem utolsósorban vágyott lakóhelyé váljanak, maximálisan építve a már meglévő kedvező adottságaikra, a potenciális lehetőségeik körét pedig kiszélesítve. A helyes marketing és pozicionálás végeredménye a település értékének, egységes és vonzó arculatának, imázsának felépítése. Erősíteni kell a kapcsolatokat a különböző szervezetek között, ezzel is segítve a döntési mechanizmus javítását, a helyi érdekek megfelelő súlyú képviselését. Mindezen tevékenységekhez megfelelő kommunikációs eszközöket kell használni, hogy a különféle info-kommunikációs eszközök világában hatékonyan szólítsák meg a célcsoportot.

5. Szakképzés, felsőoktatás folyamatos megújítása, összhangban a gazdasági igényekkel

A vállalkozások tevékenységének bővítéséhez, új munkahelyek teremtéséhez, illetve a magasabb hozzáadott értékű termelő, szolgáltató tevékenységekhez szükséges, hogy megfelelően képzett munkaerő álljon rendelkezésre. Ennek érdekében törekedni kell a gyakorlatorientált (duális) képzési rendszerek bevezetésére, a szakképzésnek a helyi gazdasági igényekhez, modern technológiák használatához való felkészítésére. A szakképzésben, felsőoktatásban kiemelt figyelmet kell fordítani az iskolai lemorzsolódás csökkentésére, hogy minél kevesebben legyenek, akik idő előtt abba hagyják képzési tanulmányaikat.

² Gyöngyös-Kékestető Gyógyhelyfejlesztési Stratégia alapján, 2015.

A felnőttképzés esetén törekedni kell, akár a non-formális képzések bevezetésével hogy bővüljön azok száma, akik első szakképzésük mellé további kiegészítő ismereteket, új szakmák alapjait sajátítják el, és ezáltal értékeőbb, sokoldalúbb munkavállalókká váljanak.

Élhető, fenntartható városi környezet kialakítás

A célhoz kapcsolódó beavatkozásokat stratégia szinten Gyöngyös Város Környezetvédelmi Programjával összhangban kell kijelölni, illetve majd megvalósítani.

1. Közlekedés (benne közösségi, kerékpáros és parkolás) feltételeinek javítása és a települési közműhálózat korszerűsítése

A közösségi közlekedés fejlesztése során szükséges a közösségi közlekedés feltételrendszerének javítása, a P+R parkolók létesítése oly módon, hogy azáltal csökken a belváros közlekedési, parkolási terhelése. A közösségi közlekedés feltételrendszerének javítása (buszöblök, megállóhelyek, esőbeálló, autóbusz fordulók kialakítása, felújítása) elősegíthetné a kihasználtság javítását.

Szükséges a városban, főként az iparterületek irányába, illetve a Mátrában a kerékpáros közlekedés feltételrendszerének javítása.

A városban javítani kell a közlekedés-biztonságot, közlekedési csomópontok fejlesztésével, illetve az oktatási, nevelési intézmények mellett, valamint veszélyes lakóövezetek környékén gyalogátkelőhelyek fejlesztésével.

A város közúti közlekedése kapcsán szükséges az utak állapotának javítása, karbantartása, ami nemcsak önkormányzati, hanem az állami fenntartású utak esetén állami feladat is.

Az élhetőbb városi környezet megteremtése érdekében szükséges a parkolóhelyek létesítése sportlétesítmények közelében, a lakótelepeken.

2. Épített környezet, ezen belül a zöldfelületek megújítása, rekreációs felületek bővítése, műemléki épületek rehabilitációja

Az épített környezet megújításának fontos elme a városi zöldfelületi rendszer rehabilitációja, illetve bővítése. A zöldfelületek fejlesztése során reagálni kell a változóban lévő klimatikus viszonyokra, így vízfelületekkel, nagy lombkoronájú fákkal a nagy hőségre, illetve a csapadékvíz fenntartható kezelésével a nagy esőzésekre. A zöldfelületek és az ott létrehozandó rekreációs funkciók kialakítása során törekedni kell a különféle korosztályok igényeire (pl. kisgyermek, ifjúsági korúak, idősek), illetve a közösség használói céljaira (pl. extrém sportokat űzők, állattartók, stb). A zöldfelületek kapcsán szükséges megvalósítani a volt laktanya területén a sportcentrumhoz kapcsolódó beruházások befejezését, szabadidőpark kialakítását.

Az épített környezet megújítása is komoly erőfeszítéseket igényel, ezen belül elsődlegesen a Zsinagóga és környékének felújítását kell említeni. Továbbá fontos és megvédendő műemlék, a Benevár romjainak megőrzése.

A város önkormányzati rendeletben nyújt vissza nem térítendő támogatást az építészeti örökség, a városképi jelentőségű épületek és a helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartásához, melyet a jövőben is folytatni kell.

Gyöngyös Város Önkormányzata az épített örökség védelmére alkotott rendeletei járulnak hozzá az értékek védelméhez, a településkép egységes történeti megjelenítéséhez. A műemléki értékek megőrzése és felújítása a mindenkori tulajdonosok és az önkormányzatok, vagy állami szervezetek részbeni együttműködésében, részbeni támogatásával valósulhat meg.

A zöldfelületi és építészeti beavatkozásokat Gyöngyös Város Éghajlat-változási Stratégiájával összhangban kell megvalósítani. Miszerint az Önkormányzat alkalmazkodással összefüggő intézkedéseket tesz a következő területeken: a lakosság és érintettek képzése, tájékoztatása, ár- és belvízvédelem, hőszigetelés, UV riadó, vízbázis védelem, allergén növények visszaszorítása, klímabarát építészeti megoldások elterjesztése, zöldfelületek növelése, környezetbarát közlekedési módok támogatása, egészségügyi intézmények felkészítése, aszályos időszakokra való felkészülés (víztározás), ivóvízbázis fokozott védelme.

3. Környezet- és természetvédelmi beavatkozások hatékonyságának javítása, fenntartható csapadékvíz-gazdálkodás

A város belterületi közművekkel jól kiépített. Szinte 100%-os kiépítettségűnek tekinthető a szennyvíz-, az ivóvíz-, a gáz és a villanyhálózat tekintetében. Ugyanakkor a közműhálózat jelentős karbantartási igénnyel bír, illetve további fejlesztések szükségesek. A fejlesztéseknek elsődlegesen a vállalkozások bővítési, letelepedési igényeit kell szolgálnia (pl. Pipishegy, Ipari Parki bővítések), illetve azon lakóterületek megújítását, ahol hiányzik az alapvető kommunális infrastruktúra (pl. ivóvíz, szennyvíz-hálózat), ezzel rontva az életkörülményeket. Ilyen területek a város szegregátumai.

Az ivóvíz-ellátás kapcsán szükséges a Gyöngyöshalász – Atkári vízbázis vízminőség javítása.

A csapadékvíz-elvezetés megoldása kiemelt feladat a város déli, dél-keleti városrészein. A környezeti problémákat okozó hirtelen lezúduló csapadékvizek elleni védekezéshez nem csak a csapadékvíz-hálózat kiépítése, bővítése szükséges, hanem a meglévő hálózati elemek folyamatos karbantartása is. A csapadékvíz-gazdálkodás során törekedni kell a fenntartható szempontok érvényesítésére, pl. lakóövezetekben ösztönözni kell a tetőről lezúduló csapadékvíz összegyűjtését és később szárazság idején öntözési célokra való használatát.

A városban a jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítani a köztisztaságra, a hulladékok illegális lerakásának megelőzésére (pl. az észak-nyugati városrészen, garázssorokon). A városban bővíteni szükséges a házhoz menő szelektív gyűjtőrendszert annak érdekében, hogy növekedjen a keletkezett hulladékokban a szelektíven gyűjtött hulladékok részaránya, illetve szükséges egy inert hulladék-feldolgozó létesítése. Be kell fejezni a város szilárd kommunális hulladéklerakójának végső záró rétegének kialakítását.

A zöldfelületek fejlesztése kapcsán különösen fontos a várost átszelő patakok medreinek rendezése (patakmedrek karbantartása: Külső- és Belső-Mérges patak, Bene-patak, Muzsla-

patak, hidak felújítása), hogy az a település lakossága számára vonzó természeti környezetet kínáljon.

A Mátrában a turisztikai fejlesztésekkel összhangban törekedni kell a természet-védelmi célú beavatkozásokra, illetve a környezeti terhelés mérséklésére, különösen a közlekedésben, hulladékok kezelésében. A fejlesztett turisztikai attrakcióknak közvetíteniük kell a környezettudatosságot, a természeti sokféleség nagyszerűségét és megőrzési igényét, illetve az egészséges életmódot. Ennek kapcsán a fejlesztett turisztikai attrakcióknak és szolgáltatásoknak a helyi értékek bemutatásához, kiemeléséhez kell kapcsolódniuk. A Mátrában fontos feladat még a Sástó revitalizációja.

4. Városi szintű energiahatékonyság javítása

A város célja, hogy folytassa az intézmények energiahatékonyság javítását szolgáló programot. A tervezett beruházások magukban foglalhatják az épületek hőtechnikai adottságainak javítását, hőveszteségeinek csökkentését, megújuló energiaforrások alkalmazását, az intézmények fűtési, hűtési és használati melegvíz-rendszereinek korszerűsítését, illetve az épületeken belül az épületek energiafelhasználásának csökkentését szolgáló világítási rendszerek korszerűsítését. A beruházások során törekedni kell a nagyobb energia-megtakarítást, illetve beruházási költségárányosan jobb energia-hatékonyságot elérő intézmények támogatására. A városnak információnyújtás révén segíteni kell a lakóépületek energia-hatékony beruházásait, illetve a vállalkozások energetikai célú beruházásainak megvalósulását is. A város energetikai fejlesztései kapcsán törekedni kell a modern informatikai, mérő, szabályozó, elszámoló és monitoring rendszerek alkalmazására. Az energetikai beruházásokat Gyöngyös Város Éghajlat-változási Stratégiája alapján kell megvalósítani.

5. Barnamezős területek megújítása, hasznosítása

A városban számos barnamezős, egykori, de jelenleg nem használt, vagy alulhasznosított iparterület található. Az önkormányzatnak ösztönözni kell a tulajdonosokkal való együttműködésben a területek hasznosítását, vagy városképi szempontból elhanyagolt területek felszámolását, megszüntetését. Ilyen területek nem csak a város peremén található, hanem a mátrai településrészekben is vannak használaton kívüli épületek, melyek szintén rontják a településképet. A beavatkozásoknak ezen ingatlanokra is ki kell terjedniük.

Társadalmi kohézió erősítése

1. Lakosság egészségi állapotának javítása, rekreációs tevékenységek ösztönzése

Az egészségtudatosság egyre fontosabb szerepet tölt be a társadalom életében ezért Gyöngyösön prevenciós programokkal segíteni kell az egészségtudatos, mozgás-gazdag életmód elterjesztését. Az egészséges életmód mellett az egészségügynek kiemelt célkitűzése a háziorvosi rendszer megerősítése és ezzel összefüggésben az, hogy csak olyan beteget küldjenek a szakellátórendszerbe, akiknek a problémáját az alacsonyabb ellátási szinten nem lehet megoldani. Ezzel összhangban a városban szükséges a háziorvosi rendelőknek, védőnői szolgálatoknak helyet adó épületeknek a felújítása, bútorbeszerzés, eszközbeszerzés, akadálymentesítés.

Az egészséges életmód széles körű elterjesztése nemcsak a helyi lakosok számára fontos, hanem a város a gyógyhely-fejlesztési program révén ezt saját, illetve a Mátra egyik kiemelt szolgáltatásává, „védjegyévé” kívánja emelni.

Gyöngyös Város Önkormányzatának aktuális Egészségügyi Fejlesztési Konceptiója alapján a város célkitűzései az ismert népegészségügyi mutatókhoz és az azokban visszatükröződő kedvezőtlen helyzetet előidéző körülményekhez kapcsolódnak, valamint a jelenlegi ellátórendszerben felmerülő problémák megoldására irányulnak.

Így a városban cél, hogy

- Mind az ifjúság, mind pedig a felnőtt lakosság körében nőjön az egészséggel, egészségmegőrzéssel, betegségekkel kapcsolatos ismeret, és növekedjen az egészségtudatos magatartás;
- A lakosság táplálkozási szokásai, és rendszeres testedzéssel kapcsolatos attitűdje és gyakorlata kedvező irányba változzék;
- A káros szenvedélyekkel (dohányzás, szeszital, drog) kapcsolatos lakossági elutasító szemlélet és magatartás erősödjön;
- A szűréssel, szakszerű gondozással megelőzhető (szív-, érrendszeri, daganatos) megbetegedések halálozási aránya értékelhető mértékben csökkenjen;
- Az egészséget befolyásoló lakóhelyi, környezeti tényezők kedvező irányba változzanak, összhangban egyéb infrastrukturális fejlesztésekkel;
- Az egészséges élethez való esélyegyenlőség javuljon, az ehhez szükséges ismeretek és feltételrendszer egyenlőtlenségei csökkenjenek;
- Az egészségügyi ellátórendszer szakmai és intézményi feltételrendszere fejlődjön.

2. Szociális szolgáltatások bővítése, a szociális biztonság növelése

Gyöngyös lakossága is idősödik, ezért bővíteni szükséges az időseknek nyújtandó szociális szolgáltatások körét a meglévő szolgáltatások bázisán. A városban ki kell alakítani a hiányzó időskori ellátást biztosító kapacitások közül a demens otthon és a nappali ellátó szolgáltatásokat, utóbbit különösen az északi városrészben.

A szociális ellátórendszer szolgáltatásai révén segíteni kell a deviáns életmódot folytató családok, fiatalok szokásainak megváltoztatásában, illetve a nehéz sorsú gyermekek, anyák helyzetének megoldásában.

A városban érvényesíteni kell az Esélyegyenlőségi Programban foglaltakat:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményeit, pl. kiemelten a szociális szolgáltatásoknak helyet adó épületek akadálymentesítését;
- a közzolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét;
- a diszkriminációmentességet;
- szegregációmentességet;
- a foglalkoztatás, szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén az intézkedések összehangolását, különösen azokban az esetekben, amikor azok szegreált területekre irányulnak.

A Szociális Szolgáltatásszervezési Koncepció alapján a szociális ellátórendszer működésének, az igénybe vehető ellátások, szolgáltatások, a szociális szakmai munka lakosság által megismertetése érdekében a továbbiakban is fel kell használni a különböző tájékoztatási lehetőségeket, így a médiát. Továbbra is szorgalmazni kell a civil szervezetekkel és az egyházakkal a kapcsolattartást a segítő munka hatékonyabb elvégzése érdekében. Törekedni kell minél több önkéntes bevonására a szociális munkába. A szociális ellátásokról szóló helyi önkormányzati rendeletben a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások vonatkozásában a támogatottak körének és a támogatás mértékének rendszeres felülvizsgálata szükséges.

3. Közoktatás, köznevelés továbbfejlesztése

A közoktatás elsődleges feladata összhangban a szakpolitikai iránymutatásokkal, a korai iskola elhagyás mérséklése, olyan vonzó oktatási környezet kialakítása és megteremtése, amely a diákokat iskolai tanulmányaik befejezésére, később a továbbtanulásuk, vagy a munkaerőpiacon hasznosítandó tudás, készségek megszerzésére ösztönzi őket. Különös figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű diákok oktatásban való részvételre, hogy csökkentsék a többgenerációs munkanélküliség újratermelődésének veszélyét. A közoktatás során, az iskolai és iskolán kívüli foglalkozásokkal is a művészeti tevékenységek révén ösztönözni kell a kreativitás fejlődését, illetve a gyermekekben szunnyadó tehetség, vagy kiemelt érdeklődési kör kibontakoztatását. A közoktatási intézményeknek továbbra is ki kell szolgálniuk a térségi igényeket, illetve a fejlesztéseket, változásokat az önkormányzatnak a mindenkori intézmény fenntartóval együttműködésben kell kezdeményeznie, illetve a lehetőségeihez mérten segítenie.

Nemcsak az önkormányzati fenntartásban lévő intézmények (óvodák, bölcsődék) energetikai célokat is magában foglaló korszerűsítésére kell törekendni, hanem az általános és középiskolák korszerűsítésére is. Indokolt, illetve a működtetési feltételek kedvező változtatása esetén szükséges a bölcsődei férőhelyek bővítési igényének átgondolása, hogy ezzel is segítse a város a kismamák mihamarabbi munkába való visszatérésének az igényét, lehetőségét.

4. Közrend és közbiztonság javítása

A közbiztonság javítására különös figyelmet kell fordítani, hogy a városlakók biztonságérzete megmaradjon, sőt javuljon. A közbiztonsági, bűnmegelőzési intézkedéseket a bűnmegelőzési célú környezeti tervezés figyelembe vételével kell megvalósítani:

- Helyi bűnmegelőzési cselekvési tervek készítése;
- A bűnmegelőzés kapcsán a társadalmi befogadás erősítését célzó programok, dropprevenciós programok, ifjúsági programok megvalósítása szükséges;
- Települési ifjúsági munka, ifjúsági közösségek fejlesztése, szolgáltatások elérhetővé tétele, közösségi terek működtetése, valamint a hátrányos helyzetűeknek iskolán kívüli oktatási, tanoda program működtetése;
- Hátrányos helyzetű emberek, romák társadalmi integrációjának erősítése érdekében szemléletformálás, antidiszkriminációs programokkal, roma nők civil szerveződéseinek támogatása;
- Bűnmegelőzés céljából térfigyelő kamerarendszer kialakítása;

- A közterületi tervezésnél figyelemmel kell lenni a bűnmegelőzési szempontokra, hogy átjárható, de a bűnelkövetők gyors eltűnését megakadályozó terek alakuljanak ki, illetve jól beláthatók legyenek az épületek.

5. Kulturális kínálat bővítése, közösségi együttműködések ösztönzése

A kulturális programok bővítésének egyik fontos feltétele az elavult intézményi infrastruktúra, így a Művelődési Központ korszerűsítése, a modern előadások igényeihez igazodó korszerű technika kiépítése. Továbbra is ösztönözni kell a helyi közösségek szerveződését, illetve működésüknek teret kell biztosítani. A közösségi programoknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk az ifjúságra, számukra értékes program, illetve a szabadidő eltöltési lehetőség kínálatának kialakítására. Ennek kapcsán fontos a fiatalok bevonása a közösségi és az önkéntes munkába, mely során értékes tapasztalatokat, illetve munkagyakorlatot szerezhetnek.

A tehetséges művészeti és sport tevékenységet végző fiatalokat a városnak a jövőben is kiemelten kell támogatnia.

A jövőben a civil közösségek mellett a Helyi Értéktár Bizottság felállítása is fontos hagyományőrző szerepet tölthet be, ami erősítheti a helyi lakosság identitását, Gyöngyöshöz, a Mátrához való kötődését.

6. Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek komplex rehabilitációja

A városban 5 szegregátum és egy szegregációval veszélyeztetett terület kerüljön kijelölésre. Az érintett területeken szükséges a fizikai környezet megújítása, a hiányzó közműrendszerek kiépítése, illetve a lakásállomány megújítása, vagy bontása. A lakásállomány fejlesztése során önkormányzati bérlakások építésére is szükség lehet. Az infrastruktúra-fejlesztés részeként meg kell újítani a közterületeket, mely építési jellegű beruházásokba lehetőség szerint a területen élő munkanélküli lakosokat – megfelelő képzés után - be kell vonni. Az infrastrukturális fejlesztések mellett törekedni kell az érintett lakosság közösségi normákkal harmonizáló életmódjának kialakítására. Ennek érdekében szükséges a szociális, egészségügyi, oktatási ellátórendszer, illetve a szakmai civil szervezetek együttműködése. A programok sikeres megvalósítása érdekében javasolt használni közösségfejlesztési megoldásokat.

4.2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

A település több településrészből áll, melyek belterülete egymástól különálló. A gyöngyösi központi belterületen kívül Mátrafüred, Sástó, Mátraháza és Kékestető is belterülettel rendelkezik. A koncepció kiemel néhány olyan belterületet, ahol a jövőben jelentősebb fejlesztési igények merültek fel.

Gyöngyös észak-nyugati városrészében található szegregátumnak minősített terület, ahol a városi átlag 35%-ánál nagyobb arányban élnek alacsony képzettségű és tartós munkanélküli személyek. A településrész infrastruktúrája is rosszabb állapotban van, mint a város nagy részében, így a közterületek állapota a közműellátottság, illetve a lakásállomány minősége szempontjából. A városrész komplex, többféle szakterület bevonását és beavatkozását igénylő rehabilitációja kapcsán a következő célok elérése javasolt:

- Közterületek megújítása, így új közterek kialakítása, zöldfelület megújítása, növelése, patakmeder szabályozása;
- Kommunális infrastruktúra, a közművek (szennyvíz-elvezetés, csapadékvíz-elvezetés, közvilágítás) korszerűsítése, hiányzó szakaszok kiépítése;
- Önkormányzati bérlakás-építési program indítása;
- A lakosság foglalkoztatási helyzetet javító programok, oktatási, képzési, foglalkoztatás, közösség-fejlesztési programok indítása;
- LOMRE program beindítása.

A város aktív lépéseket tesz a leromlott állapotú lakóterületek és az ott élők helyzetének javítása érdekében, infrastrukturális, foglalkoztatási és szociális beavatkozásokkal csökkenti a jelenleg meglévő halmozott hátrányokat. Folyamatos, aktív kapcsolatot alakít ki a megvalósításba bevonható civil és érdekvédelmi szervezetekkel, a hátrányos helyzetű csoportokkal, valamint az érintett lakosság képviselőivel.

Az észak-nyugati városrészben tervezett akcióhoz hasonló beavatkozás szükséges a város déli városrészén, a vasútvonaltól délre eső területeken is.

A Gyöngyös belvárosa revitalizációjának folytatása szükséges, melynek központjában a zöldfelületek növelése, megújítása, illetve a többféle korosztály kiszolgáló rekreációs funkciókkal való bővítése áll, a zöldfelület fejlesztés részeként a Gyöngyös patak medrének és környezetének megújítása, szükséges a fenntartható elemeket is tartalmazó csapadékvíz-gazdálkodás bevezetése, a műemléki épületek felújítása, a parkoló felületek bővítése.

A Mátrai településrészekben, így Mátrafüreden, Kékestetőn, Sástón és Mátraházán, elsődleges turisztikai célú beavatkozások megvalósítása javasolt:

- A településrészekben gyógyhely programhoz illeszkedő, a stressz-oldáshoz kapcsolódó terápiás elemek megvalósítása javasolt, tovább az aktív turisztikai szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javítása és a kommunikációs eszközök (kerékpárutak és gyalogtúra-útvonalak kijelölése, célcsoport orientált útvonalajánlások, mobil alkalmazások, stb.) létrehozása, működtetés;
- Kékestetőn javasolt a „Csúcs” Bemutató- és Látogatóközpont létesítése;
- Mátrafüreden a Kalló-völgy témapark és az „Öregnéne őzikéje” mesepark kialakítása, valamint a folytatni kell a sport- és wellness központ kialakítását.

Minden településrészen szükséges a települési környezet megújítása, az alulhasznosított, vagy régebb óta használaton kívüli épített elemek, épületek hasznosításnak ösztönzése, vagy lebontása.

A fejlesztett létesítményekhez kapcsolódóan szükséges a közlekedési feltételek javítása, parkolók létesítése, kerékpárutak fejlesztése, illetve a közösségi közlekedésben a környezetet kímélő elektromos közlekedési módok bevezetése (pl. busz, kerékpár). A környezeti állapot javítása kapcsán szükséges Sástó revitalizációja. Az egyes településrészek fejlesztési céljait részletesebben az Integrált Településfejlesztési Stratégia akcióterületi lehatárolásban tartalmazza.

4.3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

4.3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Gyöngyös Város Önkormányzata hatályos településrendezési dokumentációi: Gyöngyös Településszerkezeti Terve (elfogadva: 284/2005. (IX. 16.) számú határozattal) és Gyöngyös Város Építési Szabályzata (elfogadva: 3/2007. (II. 19.) önkormányzati rendelettel). Jelenleg a településrendezési eszközök több részterületére szóló módosítása folyamatban van, mely tervezési folyamat elindítására lakossági és önkormányzati igények fellépése miatt került sor. A dokumentum véleményezési határideje 2015. október 15 nappal zárult.

A fenntartható városfejlődés átfogó tervezési megközelítése elengedhetetlen a kiegyensúlyozott környezeti-, gazdasági-, illetve a társadalmi-kulturális fejlődéshez.

A településfejlesztési koncepcióval párhuzamosan készül a város településfejlesztési stratégiája, mely dokumentum a koncepció megalapozó munkarészeire, illetve célrendszerére támaszkodik.

A társadalmi adatok meghatározásához szükséges alkalmazni a település demográfiai, népmozgalmi, képzettségi, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyait bemutató információkat, melyeket a helyzetelemző munkarész 1.7 fejezete részletesen bemutat.

A város gazdasági szerepkörét, a térségben betöltött gazdasági súlyát, a főbb gazdasági ágazatokat és a versenyképességre ható tényezőket részletesen tartalmazza és elemzi a helyzetelemző munkarész 1.8 fejezete.

A környezeti tényezők vizsgálata tekintetében a helyzetelemző munkarész kitér a település táji és természeti adottságainak és az épített környezet vizsgálatára egyaránt.

A további tervezési munka alapjai megtalálhatók a koncepció elemzési, helyzetfeltáró fejezetében. A jelen munkarészben nem szükséges ismételni a helyzetfeltáró részben szereplő információkat.

4.3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A térség jelentős turisztikai szerepének meghatározó elemei a Mátrában az egyedi klimatikus helyzetre építő magas színvonalú turisztikai szolgáltatások. Ennek erősítése érdekében a Mátrában az elmúlt években jelentős szállodai fejlesztések valósultak meg. A szállodákat üzemeltető vállalkozások, illetve a szolgáltatást igénybe vevő vendégek is jelezték, hogy gyakoriak az áramkimaradások, a teljesítmény-ingadozások.

Jelenleg a szállodák áramellátása elektromos légkábelek által történik, melyek az elmúlt években is tapasztalható időjárás viszonyok tekintetében veszélyeztetik az ellátás biztonságát, ezáltal a szolgáltatások folyamatos működtetését. Szükséges fejlesztési igény ezért érintettek részéről, együttműködésben a jelenlegi légkábelek földkábelekre történő cseréje, így biztosítva a biztonságos és stabil energiaellátást.

A város egyik gazdaságilag aktív területe a Pipishegyi iparterület.

A korszerű technológiával kialakított iparterület a szűkös szennyvízkezelési kapacitások miatt korlátozott fejlesztési lehetőséggel rendelkezik. A területen működő vállalkozások működési feltételeinek biztosításához, a kapacitások teljes kihasználásához a vállalkozások igénye alapján szükséges az iparterület szennyvízhálózatra való bekötése. Az iparterületen jelenleg nem működik előtisztító mű. Az itt keletkező szennyvizek kivétel nélkül egy mechanikai tisztítást és mennyiségmérést követően a gyöngyösi városi szennyvíztisztító telepre kerülnek. A meglévő kiépített nyomóvezetéken jelentős szennyvíztöbblet nem juttatható a telepre, ezért például az Apollo Tyres beruházásának keretében új nyomóág létesül, mely a terület szennyvizeit juttatja Gyöngyöshalászra, illetve onnan közvetlenül a gyöngyösi városi szennyvíztisztító telepre. Szükséges továbbá a vasúti pályaudvar környezetének rendezése, illetve a távolsági buszközeledéshez kapcsolódó, főként tartós parkolási igények Gyöngyös belvárosán kívüli kiszolgálása.

4.3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Gyöngyös Város területén világörökségi és világörökségi várományos terület nem található, azonban belterületén 87 db védett műemlék, 138 db védett épület, építészeti örökség és 64 db védendő helytörténeti, kultúrtörténeti temető, temetőrészek és sírok kerültek kijelölésre.

A védett műemlékek többsége a város központi belterületén helyezkedik el, melyek a város arculatának történeti meghatározásának és a műemlékek utókor számára való megőrzésének szempontjából fejlesztési célként jelennek meg.

Az egyik legjelentősebb, érték alapú megőrzésre érdemes érték a város észak-déli irányában húzódó, Mátraháza és Mátrafüred között ma is területi kiterjedésben kiemelkedő Benevár romjainak megőrzése.

Gyöngyös Város Önkormányzata az épített örökség védelmére alkotott rendeletei hozzájárulnak az értékek védelméhez, a településkép egységes történeti megjelenítéséhez.

Gyöngyös Város Önkormányzata Képviselő-testületének 30/2015. (VI.26.) önkormányzati rendelete rendelkezik az építészeti örökség, a városképi jelentőségű épületek és a helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartásának támogatásáról. A rendelet értelmében az országos vagy helyi védelem alatt álló, illetve városképi jelentőségű objektumok fenntartásához, felújításához, a természeti értékek kezeléséhez a tulajdonos vagy használó az Önkormányzat anyagi támogatását kezdeményezheti, mely keretét a költségvetésből származó vissza nem térítendő támogatás adja.

Gyöngyös Város Képviselő-testületének 13/2012.(III.30.) önkormányzati rendelete az **épített és a természeti környezet helyi védelméről** meghatározza a helyi védelem tárgyát, mely a következőkre terjed ki:

- A városszerkezeti jelentőségű területekre, ahol a terület szerkezete, úthálózata és beépítésének jellege maradandó történeti érték.
- Jellemző beépítési vonalakra, ahol az utcavonal helyi sajátosságú térfalakat alkot.
- Egyedi épületekre, amelyek helyi értéket képviselnek, jellegük kifejezi a város múltjának sajátosságát, kultúráját, hagyományait.

- Jellegzetes, egyedi értéket képviselő kis architektúrális elemekre (tetőfelépítmények, kapuzatok, kapuk, portálok, épületszobrász munkák, egyebek).
- Azokra a – helyzetüket tekintve – jól körülhatárolható területekre, melyeken olyan jellegzetes, több egyedből, elemből álló növény-csoportosulás, természeti képződmény-együttes (sziklák, kövek, kőzetek, barlangok, vízfolyások), illetve felhagyott, a természet részévé vált mesterséges képződmény (kőbánya, bányató, víztározó, várrom, egyéb) található, amely együttesében sajátos helyi értékkel bír.
- Jellegzetes, egyedi értéket képviselő természeti emlékekre (fák, kövek), romemlékekre, síremlékekre és emlékművekre.

Gyöngyös Város közigazgatási területén megvalósuló építési tevékenységekre terjed ki Gyöngyös Város Önkormányzata Képviselő-testületének 21/2015. (V.04.) önkormányzati rendelete a városkép alakításáról és védelméről. A rendelet szabályozza azokat az építési tevékenységeket, melyek településképi bejelentéshez kötöttek. Ennek értelmében bejelentési kööttségűek a helyi védelem alatt álló területeken megvalósuló bővítések, átalakítások, településképi változtatások, építések.